Udskriftsdato: 30. oktober 2026 (Gældende)

Erhvervsdrivende fond ikke omfattet af offentlighedslovens § 3, stk. 1, nr. 2. Offentlighedslovens § 4, stk. 1, finder desuden ikke anvendelse på erhvervsdrivende fonde

Ministerium: Folketingets Ombudsmand	Journalnummer: Sag nr. 18/01726

Erhvervsdrivende fond ikke omfattet af offentlighedslovens § 3, stk. 1, nr. 2. Offentlighedslovens § 4, stk. 1, finder desuden ikke anvendelse på erhvervsdrivende fonde

Svar til advokat

22-06-2018

Sag nr. 18/01726

Din henvendelse vedrørende fonden A

Jeg vender i fortsættelse af din e-mail af 7. juni 2018 nu tilbage til sagen.

Jeg har gennemgået de oplysninger, som jeg har modtaget fra dig i sagen. På den baggrund er det min opfattelse, at fonden A ikke er omfattet af offentlighedsloven. Jeg er derfor afskåret fra at tage stilling til din klage over, at A har meddelt afslag på aktindsigt i en række nærmere angivne dokumenter.

Begrundelsen for min vurdering er uddybet i det følgende:

1. Du henvendte dig ved brev af 3. januar 2018 på vegne af en gruppe af borgere til mig og bad mig om at tage stilling til, om A er omfattet af offentlighedsloven og forvaltningsloven. Det fremgik, at henvendelsen var nødvendiggjort af, at X Kommune og A ikke frivilligt havde villet give "nærmere indsigt i A's forhold i relation til kommunen".

Ved brev af 15. februar 2018 bad jeg dig om i første omgang at rette henvendelse til A med din anmodning om aktindsigt. Jeg bemærkede, at A i den forbindelse ville få lejlighed til at tage stilling til, om fonden selv mener, at den er omfattet af offentlighedsloven.

Ved e-mail af 10. april 2018 sendte du mig en kopi af det svar, som du den 27. marts 2018 havde modtaget fra A, og anmodede mig om at tage stilling til den tidligere indsendte klage.

Af svaret fra A fremgår, at fonden ikke anser sig for omfattet af offentlighedslovens § 3, stk. 2, nr. 2 [rettelig § 3, stk. 1, nr. 2]. Fonden henviser i den forbindelse til, at den ikke er undergivet intensiv offentlig regulering, intensivt offentligt tilsyn og intensiv offentlig kontrol fra kommunens side. Da fonden finder, at den heller ikke på andet grundlag er omfattet af offentlighedsloven, afviser fonden at give aktindsigt. Det fremgår dog, at fonden – uanset at den ikke anser sig for omfattet af offentlighedsloven – har givet dig aktindsigt i dokumenter om sin samhandel med to lokale virksomheder (pkt. b i din aktindsigtsanmodning).

Ved e-mail af 7. juni 2018 har du sendt mig en kopi af A's vedtægt og har samtidig oplyst, hvilke nærmere dokumenter A fortsat ikke har givet aktindsigt i.

2. Det fremgår af CVR-registeret (Det Centrale Virksomhedsregister), at A er registreret som en erhvervsdrivende fond.

Af fondens vedtægt fremgår, at fonden er stiftet af (…) og har til formål at drive ejendommen Y.

Fonden ledes af en bestyrelse, der er udpeget i henhold til vedtægten. Som medlem af bestyrelsen kan udpeges personer, som har viden inden for fondens formål, herunder økonomi, jura og foreningsliv. Bestyrelsen kan ansætte en direktør, som varetager den daglige ledelse af fonden. Jeg henviser til vedtægtens §§ 5-6.

Det fremgår endvidere af vedtægtens § 13, at fondens årsrapport revideres af en statsautoriseret revisor, og at kopi af årsrapporten skal tilsendes X Kommune.

3. Ombudsmandens virksomhedsområde er som udgangspunkt den offentlige forvaltning, på samme måde som det er udgangspunktet for bl.a. offentlighedsloven og forvaltningsloven. Det falder således som hovedregel uden for ombudsmandens virksomhed at behandle klager over private. Jeg henviser til § 7, stk. 1, i lov om Folketingets Ombudsmand (jf. lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013), hvoraf det fremgår, at ombudsmanden behandler klager over den offentlige forvaltning samt visse nærmere opregnede institutioner.

Som det fremgår under pkt. 2, er A en erhvervsdrivende fond oprettet på privatretligt grundlag. Fonden er dermed som udgangspunkt ikke en del af den offentlige forvaltning, jf. bl.a. offentlighedslovens § 2 (lov nr. 606 af 12. juni 2013 om offentlighed i forvaltningen).

Efter offentlighedslovens § 3, stk. 1, nr. 2, er foreninger, fonde mv. oprettet på privatretligt grundlag dog omfattet af offentlighedsloven, hvis de udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og er undergivet intensiv offentlig regulering, intensivt offentligt tilsyn og intensiv offentlig kontrol.

Se i den forbindelse bl.a. Mohammad Ahsan, Offentlighedsloven med kommentarer (2014), s. 129, hvor følgende generelt er anført om organer oprettet på privatretligt grundlag:

"Udgangspunktet efter offentlighedsloven er fortsat, at institutioner, foreninger og selskaber mv., der er oprettet på privat initiativ, ikke omfattes af loven. Det gælder, uanset om den virksomhed, der udøves, ganske kan sidestilles med den, der sædvanligvis udøves af forvaltningsmyndighederne, uanset om virksomheden udøves i henhold til lov, uanset om virksomheden udøves efter aftale med det offentlige eller hviler på en udlicitering fra det offentlige, uanset om institutionen modtager offentlige tilskud til driften og uanset, om virksomheden bygger på særlig tilladelse fra det offentlige (såkaldte koncessionerede selskaber). Ombudsmanden har da også fremhævet, at retspraksis viser, at der skal ganske meget til, for at en institution, som er oprettet på privatretligt grundlag, kan anses for omfattet af den offentlige forvaltning (…). "

Under henvisning hertil og efter en gennemgang af A's vedtægt og de øvrige oplysninger, som jeg har modtaget i sagen, er det min opfattelse, at fonden ikke efter § 3, stk. 1, nr. 2, er omfattet af offentlighedsloven. Jeg har navnlig lagt vægt på, at fonden ikke ses at være underlagt intensiv offentlig regulering, tilsyn eller kontrol.

Efter offentlighedslovens § 4, stk. 1, finder loven (med visse undtagelser) endvidere anvendelse på al virksomhed, der udøves af selskaber, hvis mere end 75 pct. af ejerandelene tilhører danske offentlige myndigheder.

Heller ikke bestemmelsen i offentlighedslovens § 4, stk. 1, kan dog føre til, at A kan anses for omfattet af offentlighedsloven.

Jeg henviser i den forbindelse til, at jeg i en tidligere sag mere generelt har udtalt, at offentlighedslovens § 4, stk. 1, ikke finder anvendelse på erhvervsdrivende fonde omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde, da en erhvervsdrivende fond ikke har nogen ejerkreds. Betingelsen om, at mere end 75 pct. af ejerandelene skal tilhøre danske offentlige myndigheder, vil dermed ikke kunne opfyldes i forhold til erhvervsdrivende fonde. Jeg vedlægger en kopi af min tidligere udtalelse til din orientering.

Da A ikke kan anses for omfattet af de nævnte bestemmelser i offentlighedsloven, er fonden ikke omfattet af lovens anvendelsesområde.

Jeg er på den anførte baggrund afskåret fra at behandle din klage over A's afslag på aktindsigt, jf. ombudsmandslovens § 7, stk. 1.

4. Du har i klagen til mig bl.a. peget på, at ejendommen Y er ejet af X Kommune, og at A ikke betaler leje for brugen heraf. Du har også bemærket, at kommunen køber timer i Y af fonden.

Jeg bemærker, at jeg med dette brev alene har taget stilling til, om fonden A er omfattet af offentlighedsloven, og om jeg kan behandle din klage over fondens afslag på aktindsigt.

Jeg har således ikke taget stilling til spørgsmål om, hvorvidt X Kommune har ydet tilskud til A i strid med kommunalfuldmagtsreglerne. Dette er ikke afgørende for, om fonden kan anses for en del af den offentlige forvaltning.

Hvis du mener, at X Kommune har handlet i strid med kommunalfuldmagtsreglerne, har du mulighed for at henvende dig til det kommunale tilsyn under Ankestyrelsen.

Jeg foretager mig på det foreliggende grundlag ikke mere i anledning af din henvendelse.

Med venlig hilsen

Louise Vadheim Guldberg
Direktør

Kopi til:

Fonden A